

Šmarna hrušica (*Amelanchier canadensis*)

Večkrat me ljudje vprašajo, kaj naj še posadijo v sadni del svojega vrta. Nato mi s ponosom naštevajo različne sorte jablan, hrušk, zgodnje in pozne slive, bele in rdeče češnje, aktinidijo za senco na terasi in špalir malin ob nadstrešku. In prav vsakemu nato predlagam šmarno hrušico. Nihče je ne pozna, zato navadno sledijo vprašanja, kaj to sploh je, je grm ali drevo. Nadalje, ali je občutljiva na bolezni ter najpomembnejše, če so nje plodovi okusni. Običajno sledi razlaga, da so plodovi šmarne hrušice čudoviti, da po videzu malce spominjajo na borovnice, ampak so čisto nekaj posebnega. Navadno se ob zaključku posvet konča s tem, da z veseljem ugotovijo, da je to nekaj, kar sosedje še nimajo. Prav to pa je na začetku velikokrat tisti razlog, ki jih prepriča v nakup. A ko se čez nekaj let zopet srečamo, so prav vsi navdušeni nad okusnimi plodovi, ki jih ob dobrih letinah s ponosom razdelijo po vasi.

Rastline šmarne hrušice so lahko manjša drevesa ali grmi. Že zgodaj spomladi nas, še pred olistanjem, razveselijo z belimi cvetovi. Plodovi so drobne jagode, ki imajo približno 1 cm v premeru. Visijo na dolgih pecljih ter v šopih štrlijo iz krošnje. V enem šopu je običajno med 6 in 12 plodov. Sočasno lahko na isti rastlini opazimo temno vijolične dozorele plodove ter tudi zelene, še ne dozorele plodove. Zaradi postopnega dozorevanja lahko v plodovih uživamo dlje časa. Poznamo pa tudi sorte z belimi plodovi. Ti se ne obarvajo še potem, ko so že dozoreli. Okus je nekaj posebnega, sladek in sočen. Če plod поблиžje pogledamo, lahko opazimo, da je podoben drobnemu jabolku. To pa zato, ker je plod botanično pečkat plod, kamor poleg jabolka uvrščamo tudi hruško. Predlagam vam, da se plodov šmarne hrušice naužijete svežih, neposredno iz rastline. Lahko pa jih predelate v sokove, vina ali shranite za peciva.

Šmarna hrušica ni občutljiva in uspeva na skoraj vseh rastiščih. Sicer nas bo z bogatejšim pridelkom razveseljevala na sončnih legah nevtralnih tal. Čeprav cveti med prvimi, je precej odporna na pozebo. Tudi sušna poletna obdobja rastlina dobro prenaša. Njene okusne plodove poleg nas žal obožujejo tudi ptice. V letih, ko primanjkuje drugega sadja, se lahko zgodi, da nam pridelok šmarne hrušice popolnoma izropajo. Med bolj poznanimi šmarnimi hrušicami so sorte martin, smoky in shannon, ki imajo rdeče modre plodove ter sorta altaglow z belimi plodovi.

Dr. Nika Cvelbar Weber
Kmetijski inštitut Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Ilustracija šmarne hrušice v *Flora batava*, Vol. 14, Jan Kops, 1800 - .

Plodovi šmarne hrušice ob polni zrelosti. (vir: svetovni splet)